

Handläggare
Solveig Nilsson
Telefon: 0850804052

Till
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2021-10-28

Handlingsplan för klimatanpassning av Stockholms stad 2021-2024.

Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2020/1033.

Förslag till beslut

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Sammanfattning

I kommunfullmäktiges budget för år 2020 fick kommunstyrelsen i uppdrag att i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna samt Stockholm Vatten och Avfall AB utarbeta en handlingsplan för klimatanpassning, främst inriktad på skyfall och värmeböljor.

Förvaltningen är positiv till remissförslaget som är väl genomarbetat med relevanta förslag till aktiviteter och som tydligt pekar ut ansvariga nämnder och bolag. Vidare anser förvaltningen att föreslagna åtgärder i handlingsplanen innebär en direkt koppling till stadens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalyser (RSA). Förvaltningen ser stora möjligheter till synergieffekter med den planering som förvaltningen bedriver inom arbetet med krisberedskap och civilt försvar. I remissförslaget föreslås att ansvarig nämnd planerar för att inrymma klimatinvesteringar inom ramen för ordinarie investeringsplanering och budget för drift och skötsel. Förvaltningen ser med anledning av detta ett stort behov av en revidering av stadens fördelningsmodell avseende medelstildelning för skötsel av park- och naturområden. Förvaltningen inkluderar sedan tidigare klimatanpassningsåtgärder, som exempelvis växtbäddar med biokol, inom prioriterade parkinvesteringsprojekt. Även om det finns besparingsmöjligheter i att integrera åtgärder för att hantera skyfall och värmeböljor eller åtgärder för biologisk mångfald, med redan planerade parkinvesteringar, innebär klimatanpassningsåtgärder en extra kostnad som en justerad nyckel behöver ta hänsyn till.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges budget för år 2020 fick kommunstyrelsen i uppdrag att i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna samt Stockholm Vatten och Avfall AB utarbeta en handlingsplan för klimatanpassning, främst inriktad på skyfall och värmeböljor.

Ärendets beredning

Detta ärende har utarbetats inom avdelningen för verksamhetsstöd och stadsmiljö.

Sammanfattning av remissen

I handlingsplanen beskrivs klimatanpassningsarbetets två olika angreppssätt. Det ena handlar om att utifrån stadens klimatanpassningsprocess inventera risker och därefter avhjälpa dessa med olika typer av åtgärder. Riskerna handlar om liv och hälsa, att samhällsviktig verksamhet slås ut eller att väsentliga skador på stadens egendom och verksamhet uppkommer. Insatserna i detta fall kan vara både fysiska åtgärder som på olika sätt bygger bort problemet och att ha rutiner för att anpassa sin verksamhet eller att installera olika typer av varningssystem. Det andra angreppssättet handlar om att i den fysiska planeringen, vid byggande och genom verksamhetsanpassning ta hänsyn till ett långsiktigt förändrat klimat. Exempelvis genom att vid byggnation se till att marken har bättre förutsättningar att ta hand om stora regnmängder eller att möjliggöra för människor i staden att söka skugga och svalka.

Skyfall

I handlingsplanen beskrivs en ambitionsnivå för arbetet i linje med ovanstående inriktning. Handlingsplanen innehåller även sex principer för hur stadens skyfallsarbete ska bedrivas. Dessa handlar bland annat om att ta hänsyn till behovet av skyfallsåtgärder vid investeringar, att skyfallssäkring startar i en riskbedömning i enlighet med stadens klimatanpassningsprocess, att stadens prioriteringar utgår från den egna rådigheten och när det är aktuellt att ta fram åtgärdsplaner och vem som har ansvaret för detta.

Värmebölja och torka

För värmebölja handlar ambitionsnivån liksom för skyfall om att säkra liv och hälsa och samtidigt genom långsiktigt arbete åstadkomma en stad mer motståndskraftig och rustad för värmeböljor och torrperioder. Att utreda principer även för värmebölja finns med som en aktivitet i handlingsplanen. Bland aktiviteterna finns även frågan om vattenresurshantering under perioder av långvarig torka.

Arbetsätt

I handlingsplanen föreslås aktiviteter för att stärka stadens förmåga att hantera skyfall och värmeböljor. Aktiviteterna är framåtsyftande och ska bidra till att utveckla och systematisera arbetet, höja kunskapsnivåerna och utgöra underlag för kommande revideringar av planen. Vid varje aktivitet anges de nämnder eller styrelser som är ansvariga för att genomföra aktiviteten. En del insatser är beroende av andra och där så är fallet anges detta.

Implementering, genomförande och uppföljning

Handlingsplanen genomförs genom att ansvariga nämnder och styrelser inarbetar och beskriver aktiviteter från planen i sina respektive verksamhetsplaner. Det är lämpligt att i samband med detta föra en dialog med övriga utpekade nämnder och styrelser. För att genomföra aktiviteterna i handlingsplanen krävs att nämnder och bolag inom ramen för ordinarie verksamhetsplanering prioriterar åtgärder och aktiviteter. Avvägningar kommer behöva göras utifrån nyttan som uppnås med åtgärderna i förhållande till kostnaderna för densamma. Vid ny exploatering blir frågan att integrera kostnaderna i projektet och samordna åtgärder med befintliga krav i syfte att undvika ökande exploateringskostnader. Uppföljningen av handlingsplanen sker i samband med stadens ordinarie verksamhetsuppföljning och uppföljning av miljöprogrammet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till remissförslaget som är väl genomarbetat med relevanta förslag till aktiviteter och som tydligt pekar ut ansvariga nämnder och bolag. Vidare anser förvaltningen att föreslagna åtgärder i handlingsplanen innebär en direkt koppling till stadens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalyser (RSA). Förvaltningen ser stora möjligheter till synergieffekter med den planering som förvaltningen bedriver inom arbetet med krisberedskap och civilt försvar.

Därutöver ser förvaltningen ett stort behov av ökad samverkan mellan stadsdelsnämnden och bostadsbolagen i frågan om installation av klimatanläggningar i befintliga byggnader samt vid nybyggnation av lokaler för vård- och omsorgsboenden samt förskolor. Förvaltningen äger inga lokaler utan hyr verksamhetslokaler, vilket innebär att förvaltningen inte investerar i klimatanläggningar. Förvaltningen samverkar sedan tidigare med framförallt de kommunala bolagen SISAB och Micasa för att klimatanläggningar ska planeras in vid nyproduktion. Ett exempel på detta är den "Framtidens förskola" som uppfördes på

Snårvindevägen i Hässelby, som var det första genomförandet med komfortkyla i en av förvaltningens verksamhetslokaler och resultatet av ett gott samarbete mellan SISAB och förvaltningen.

I remissförslaget föreslås att ansvarig nämnd planerar för att inrymma klimatinvesteringar inom ramen för ordinarie investeringsplanering och budget för drift och skötsel. Förvaltningen ser med anledning av detta ett stort behov av en revidering av stadens fördelningsmodell avseende medelstilldelning för skötsel av park- och naturområden. Vissa grönytor kräver mer skötselintensiva åtgärder, exempelvis i naturreservat, inom anlagda parker samt bostadsnära naturmark. Vid den årliga redovisningen av stadsdelsområdets skötselarealer bör det därför vara möjligt att indela de angivna skötselytorna i olika skötselklasser som representerar olika kostnadsnivåer. Det är också önskvärt att skötselkostnaderna för naturreservat ska ingå i ordinarie budget för en långsiktig planering och skötsel i enlighet med stadens handlingsplan för biologisk mångfald.

Förvaltningen inkluderar sedan tidigare klimatanpassningsåtgärder, som exempelvis växtbäddar med biokol, inom prioriterade parkinvesteringsprojekt. Även om det finns besparingsmöjligheter i att integrera åtgärder för att hantera skyfall och värmeböljor eller åtgärder för biologisk mångfald, med redan planerade parkinvesteringar, innebär klimatanpassningsåtgärder en extra kostnad som en justerad nyckel behöver ta hänsyn till.

Susanna Halldin Olsson
Stadsdelsdirektör

Pirjo Dahlgren-Jespersson
Avdelningschef

Bilaga: Remiss dnr KS 2020/1033, bil 1.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Susanna Halldin Olsson, Stadsdelsdirektör	2021-10-06
Pirjo Dahlgren-Jespersson, Avdelningschef	2021-10-05